

NORGES BONDELAG

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 **OSLO**

postmottak@kmd.dep.no

Vår saksbehandler
Kristin Bjerkestrand Eid

Vår dato
08.10.2014
Deres dato
02.07.2014

Vår referanse
14/00845-2
Deres referanse
14/1013

Høring av forskrift av konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven

Norges Bondelag viser til høringsbrev datert 2. juli 2014 med Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) forslag til forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven. Parallelt med denne høringen har Klima og miljødepartementet (KLM) i brev datert 10 juli 2014 sendt ut på høring tilsvarende forskrift om miljøvurdering av sektorlover, jf. kapittel 14 i plan- og bygningsloven (pbl). Begge høringene har frist 10. oktober 2014.

Norges Bondelag noterer seg at forslagene, dels er begrunnet med behov for tilpasning til gjeldende EU-rett, dels behov for tilpasning etter endringene i de respektive departementenes ansvarsområder, samt ønsker om å forenkle og forbedre prosess- og utredningsbestemmelsene i gjeldende regelverk.

KLM har i sitt brev gitt uttrykk for at høringsinstansene med fordel kan avgi en samlet uttalelse til de to sakene. KMD ber på sin side om at strukturen i sitt høringsutkast følges. Strukturen i de to høringsbrevene er ikke sammenfallende. Norges Bondelag velger derfor å avgi to separate høringsuttalelser, men med noen krysshenvisninger.

Oppsummering:

Norges Bondelag er positiv til at regelverket forenkles, men forutsetter at dette ikke skjer på bekostning av berørte parter og deres mulighet til å ivareta sine interesser. Norges Bondelag er for øvrig usikker på hvorvidt splitting av regelverket bidrar til forenkling.

Norges Bondelag mener videre at forslaget om å overlate til den enkelte forslagsstiller å vurdere hvorvidt planen kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, vil kunne medføre at saker ikke blir tilstrekkelig opplyst.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:
Postboks 9354 Grønland
0135 OSLO

Norges Bondelag
Bondelagets Servicekontor AS

Besøksadresse:
Landbrukets Hus,
Schweigaardsgate 34 C
0191 OSLO

Org.nr.: 939678670
Org.nr.: 985063001 MVA

Telefon:
22 05 45 00

Bankkonto: 8101.05.12891
Bankkonto: 8101.05. 91392

E-postadresse:
bondelaget@bondelaget.no

Internett:
www.bondelaget.no

Vår dato
08.10.2014

Vår referanse
14/00845-2

Norges Bondelag mener dessuten at regelverket har for svakt vern av matjord og foreslår derfor at planer som omdisponerer mer enn 5 daa matjord alltid skal konsekvensutredes.

Samordne ordlyd og begrepsbruk i hhv. planforskriften og forskriften om miljøvurderinger etter sektorloven?

Vi noterer oss at det i vedleggene til de to forskriftene som er på høring, er noen forskjeller som ikke umiddelbart kan tilskrives det forhold at de knytter seg opp mot ulike regelverk.

Ett slikt eksempel er vedlegg III til hhv. planforskriften og forskrift om miljøvurderinger, begges bokstav a) "kunngjort påtenkt vernet" mot "foreslått vernet".

Et annet eksempel er ordlyden i planforskriften § 4 og miljøvurderingsforskriften § 3 om hvem som skal ha ansvaret for å vurdere om tiltaket faller innunder kriteriene i vedlegg II.

Ulikheten er egnet til å skape usikkerhet og bidrar neppe til forenkling av regelverket.

Norges Bondelag forutsetter at departementene samordner begrepsbruken og redegjør nærmere for de ulikhetene som eventuelt ligger i de to forskriftene med vedlegg.

Høringsbrevet punkt 3.1 - tiltak som alltid skal konsekvensutredes – vern av matjord

Norges Bondelag viser til den vedtatte landbruks- og matmelding (Meld. St. 9 (2011-2012)) hvor Stortinget har definert at vi skal øke matproduksjonen med om lag 20 % de neste 20 årene. Det er et ambisiøst mål, som både krever

- et sterkt vern av eksisterende matjord, og
- en mer effektiv utnytting av eksisterende matjord, og
- oppdyrking av ny matjord

Norges Bondelag mener planbegrepet Landbruks-, natur og friluftsområder (LNF) blir for upresist, og mener "matjord" må bli et eget planbegrep med krav til konsekvensutredning. Med matjord mener Norges Bondelag både dyrka og dyrkbare ressurser, da begge disse ressursene er svært knappe. For å synliggjøre betydningen av å verne av matjord, foreslår vi et nytt punkt i planforskriften vedlegg I, "Planer som alltid skal konsekvensutredes" under "Industri, bygg og anlegg":

"Industri, bygg og anlegg som planlegges oppført på matjord (dyrka og dyrkbar mark) og hvor planområdet berører mer enn 5 dekar matjord."

Høringsbrevet punkt 3.3. -vesentlighetsvurdering

Det er i forskriftens § 4 foreslått at *forslagsstiller selv* skal vurdere hvorvidt planen kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Ansvarlig myndighet skal deretter ta stilling til spørsmålet, med utgangspunkt i opplysningene gitt av forslagsstiller, og på ellers foreliggende kunnskap.

Vår dato
08.10.2014

Vår referanse
14/00845-2

Norges Bondelag frykter at en slik endring vil bidra til at enkeltsaker ikke blir godt nok opplyst, fordi en del vesentlighetsvurderinger foretatt/bestilt av forslagsstiller ikke vil være tilstrekkelig objektive. Med ressursituasjonen mange kommuner har, er det en reell fare for at kommunene i for stor grad vil legge til grunn forslagsstillerens vurderinger.

Norges Bondelag mener det er avgjørende at det er kommunen som sitter med ansvaret for å opplyse saken.

Ordlyden og innretningen i denne bestemmelsen ser ut til å skille seg betydelig fra tilsvarende bestemmelse i miljøforskriften § 3, se merknadene ovenfor om de språklige ulikhetene i de to forskriftene.

Høringsbrevet punkt 3.4 flg. - planprogram

Norges Bondelag er i utgangspunktet ikke negativ til at kravet om planprogram faller bort for tiltak som omfattes av vedlegg II, forutsatt at berørte parter får tilstrekkelig med informasjon og tid til å ivareta sine interesser i planprosessen.

Høringsbrevet punkt 3.6 – krav til konsekvensutredning

Det er foreslått å innta en presisering i § 7 om at konsekvensutredningen skal utarbeides på bakgrunn av kravene gitt i § 7 og relevante krav til dokumentasjon gitt i vedlegg IV.

Norges Bondelag mener at det i vedlegg IV må tas inn et punkt om at det for utbyggingsområder skal dokumenteres at det er utredet alternativer til bygging på dyrka mark, jf. Ot.prp. nr 32 (2007-2008) merknad til pbl § 4-2 s 187.

Videre bør det i forskriften § 7 fremgå at konsekvensutredningen skal gi en beskrivelse og vurdering av planens konsekvenser, herunder av de aktuelle *alternativene* som har vært vurdert, jf. Ot.prp. nr 32 (2007-2008) merknad til pbl § 4-2 s 187.

I mange av dagens konsekvensutredninger ser vi at *arealbeslaget* av matjord kun er nevnt *kvantitativt*, mens *konsekvensene* av et slikt arealbeslag ikke er utredet. I tillegg ser vi, for eksempel ved veiutbygging, at det ofte er estimert et for lavt arealbeslag i forhold til det reelle etter at tiltaket er gjennomført. Dette kan blant skyldes at arealer, som blir inneklemt eller får en ugunstig arrondering som følge av tiltaket, ikke teller med i arealbeslaget.

Norges Bondelag noterer seg at det i planforskriftens § 7 innføres krav om at konsekvensutredninger, herunder feltundersøkelser, skal utføres av personer med relevant faglig kompetanse. Kravet er prinsipielt sett prisverdig. Det fremgår imidlertid ikke av høringsbrevet hvilken kompetanse som vil være relevant og heller ikke hvem som kan (og skal) vurdere om den som foretar konsekvensvurderingene har den nødvendige, relevante kompetanse. Norges Bondelag mener derfor at høringsforslaget bare til en viss grad vil sikre det faglige innholdet, og etterlyser kvalitetssikring av konsekvensutredningene.

Vår dato
08.10.2014Vår referanse
14/00845-2**Høringsutkastet punkt 3.15 kriterier for vurdering av vesentlige virkninger**

Norges Bondelag noterer seg at departementet, for å imøtekomme ESAs krav til implementering av regelverket, delvis går bort fra størrelseskriterier i vesentlighetsvurderingen. ESA mener nemlig at det ikke kan utelukkes at planer eller tiltak *under* fastsatte størrelseskriterier kan medføre vesentlige virkninger for miljøet.

Vedlegg III, bokstav i) lyder:

"---innebærer større omdisponering av landbruks-, natur- og friluftslivsområder eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet,---".

Norges Bondelag er bekymret for at den skjønsmessige vurderingen som begrepet "større omdisponering" innebærer, vil kunne tas til inntekt for å *heve terskelen* for hvilke omdisponeringer som anses å være vesentlige nok for en konsekvensutredning. Særlig bekymringsfullt blir dette dersom det er tiltakshaveren *selv* som skal foreta vesentlighetsvurderingen.

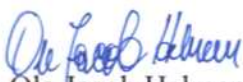
Under henvisning til både Ot.prp. nr 32 (2007-2008) og Meld. St. 9 (2011-2012) Landbruksmeldingen (se merknadene til punkt 3.1 og 3.6 ovenfor) mener Norges Bondelag at det er viktig å sikre at matjord kun blir omdisponert dersom det er tilstrekkelig utredet at det ikke finnes alternativer som kan egne seg like godt til planformålet.

Norges Bondelag ønsker derfor først og fremst at enhver plan som innebærer omdisponering av mer enn 5 daa matjord må konsekvensutredes, se merknadene til punkt 3.1 ovenfor. I så fall kan formuleringen i vedlegg III bokstav i) stå slik forslaget lyder.

I motsatt fall mener Norges Bondelag at ordlyden i vedlegg III, bokstav i) må endres noe og dessuten suppleres med en spesifikk henvisning til "omdisponering av matjord":

---"innebærer omdisponering av matjord (dyrka eller dyrkbar jord) eller annen større omdisponering av natur- og friluftsområder, eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet. I de tilfeller matjord blir berørt, skal det utredes om det finnes andre områder som kan egne seg like godt for planformålet."

Med vennlig hilsen

Ole Jacob Helmen

Kristin Bjerkestrand Eid

Kopi: Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo
(postmottak@kld.dep.no)